

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 678/2013/5. szám

A Kúria a dr. Rapcsák Gábor által képviselt ... I.r., ... II.r. felpereseknek a ... jogi ügyintéző által képviselt Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága alperes ellen élelmiszer-ellenőrzési bírság ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. április 30. napján kelt 12.K.26.829/2013/14. számon hozott ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

ítéletet

A Kúria a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.26.829/2013/14. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperesek keresetét elutasítja.

A Kúria kötelezi az I-II.r. felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek egyetemlegesen 15 napon belül 60.000.- (hatvanezer) forint elsőfokú és 40.000.- (negyvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A Kúria kötelezi továbbá az I-II.r. felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az államnak - külön felhívásra - 30.000.- (harmincezer) forint kereseti és 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperesek, mint egyéni vállalkozók üzemeltetik a ... méhészetet, mely nem önálló cég, de termékeit ezen a néven forgalmazza. A méhészet által forgalomba hozott mézből az alperes 2010. december 21-én ...-on mintavételt végzett. A minták bevizsgálásából kitűnt, hogy a méz olyan anyagokat tartalmazott, melyek úgynevezett farmakológiai hatóanyagok, nevezetesen sulfadimethoxint és trimethoprimet. Ezekkel a szerekkel ugyanakkor a méhek sem mézelési

időben, sem azon kívül Magyarországon nem kezelhetők. Emiatt az alperes a felpereseket 2011. február 18-i 14.7.00088/0084/2011. számú határozatával 2.316.210.- Ft élelmiszer-ellenőrzési bírsággal sújtotta. Határozata szerint a mézminták egy része nem felelt meg a 420/2009.EK rendelet előírásainak, ami szerint ilyen anyagokat méz nem tartalmazhatna. A felperesek keresetükben a jogerős IV-1-001/00084-1/2012-es, 2012. február 1. napján hozott, az elsőfokú határozatot helybenhagyó döntés hatályon kívül helyezését kérték. Előadták, hogy a nem odaillő anyagokat csak az analitikai módszerek fejlődése miatt tudták kimutatni. A 2010. utolsó negyedéve előtt forgalomba helyezett mézek esetében büntetés velük szemben kiszabható nem volt, mert ezeknek a szereknek a mézben való jelenlétét nem tudták kimutatni. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a határozatot hatályon kívül helyezte. Indokolása szerint jöllehet a mézben volt olyan anyag, amit nem tartalmazhatott volna, ez azonban korábban felismerhető a felperesek számára nem volt. Jogszabálysértő az alperesi határozat, amit a bíróság az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 14. §-ának (4) bekezdésére tekintettel, annak figyelmen kívül hagyása miatt mondott ki.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a mézben talált anyagokat nem tartalmazhatta volna a termék, ezért határozata jogszerű volt. A méz bevizsgálása laboratóriumban történt, amely 2009-től erre jogosult, akkreditált laboratórium volt. Jogszabálysértésként az Éltv. 14. §-ára hivatkozott.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Kúriának arról kellett döntenie, hogy tudhattak-e arról a felperesek, hogy termékükben olyan anyag van, mely sem az EU-ban, sem Magyarországon a mézben nem lehet. Van-e továbbá annak jelentősége, hogy ennek az anyagnak a kimutatása kevésbé érzékeny műszerekkel korábban nem volt elvégezhető.

Az ügyben a Kúria az Éltv. 14. §-ának (4) bekezdését alkalmazta. Eszerint az élelmiszer-, illetve a takarmány-vállalkozás felelős a takarmány, illetve az élelmiszer biztonságáért és minőségéért, ha a forgalomba hozatalt kizáró hibát ő okozta, vagy az általa is felismerhető lett volna. A hibáért a magyarországi első forgalomba hozó akkor is felelős, ha azt nem ő okozta, amennyiben a forgalomba hozatalt kizáró hiba a magyarországi első forgalomba hozatalt megelőzően keletkezett.

A felek egyező előadásán alapuló tényállásból megállapítható, hogy a perbeli anyagok kimutatására a jelen ügyben elvégzett mérést megelőzően magyarországi laboratóriumban nem volt lehetőség. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét arra alapította, hogy a felperes akkor felel az élelmiszer biztonságáért és minőségéért, amennyiben a forgalomba hozatalt kizáró hibát ő okozta, vagy az általa is felismerhető lett volna. Megállapította ugyanakkor a bíróság, hogy jóllehet a hatóság vizsgálta a felperesek részéről a felróhatóságot, azonban e körben téves jogkövetkeztetésre jutott. Rámutatott arra a bíróság, hogy a felperesek nem ismerhették fel eljárásuk során, nevezetesen a saját maguk által megjelent mérések eredményéből az élelmiszer forgalomba hozatalát kizáró hibát, ezért a felelősség alól mentesülnek. A Kúria ugyanakkor ténykérdésnek tekinti, hogy a felperesek, akik a mézet nagyszámú hazai termelőtől vásárolhatják, nem lehetnek biztosak azoknak a tiltott szerek alóli mentességében, ezért minden eszközzel törekedniük kell arra, hogy olyan termék ne kerüljön forgalomba, amely tiltott anyagot tartalmaz. Tényként megállapítható az is, hogy volt olyan laboratórium az EU területén, ahol a tiltott anyag termékben való jelenléte kimutatható volt, ezt a felperesek sem vitatták, védekezésük nem a szermentességen, hanem annak kimutathatósága mértékén alapult. A Kúria álláspontja szerint a beszerzés forrására tekintettel, figyelemmel a vállalkozás méretére (az ország legnagyobb mézelőállítója, forgalmazója, amely az EU piacaira is exportál) elvárható volt felperestől, hogy a konkrét körülmények között, a technika állása szerint az EU területén elérhető legjobb mérési módszert alkalmazza.

A közigazgatási hatóságnak a Ket. 50. §-a értelmében tisztáznia kell a tényállást, aminek során a Ket. 58-59. §-aiban szabályozottan szakértő kirendelésének is helye van. Az így helyesen megállapított tényállás figyelembevételével meghozott határozatra, különösen a bírósági eljárásra alkalmazni kellett a Pp. 339/A. §-ának rendelkezését, ami szerint a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül. Ez a szabály a közigazgatási szervre is irányadó, amennyiben a határozatot a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján kell felülvizsgálnia. E felülvizsgálatot elvégezve az alperes nem dönthetett másként, mint amit a felperesekkel szemben alkalmazott, mert ténykérdés, hogy a határozat meghozatala időpontjában, de már a mintavételt követően is a szakértői vizsgálat időpontjában megállapítható volt, hogy a felperesek terméke olyan anyagokat tartalmazott, melyek tilalom alatt állnak. Az ügy megítélésénél nincs annak jelentősége, hogy korábban ezek az anyagok a termékben jelen voltak-e, mert a Pp. idézett rendelkezései szerinti időpontot kell a határozat meghozatalánál figyelembe venni. Tévedett ezért a közigazgatási és munkaügyi bíróság, amikor az alperes határozatát

az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozva a felperesek keresetét elutasította.

A felperesek a Pp. 78. §-a alapján kötelesek az alperesnek egyetemlegesen megfizetni a közigazgatási és munkaügyi bíróság előtt, valamint a felülvizsgálati eljárás során az alperes felmerült és az alperes által a Pp. 79. §-a szerint felszámítható költségeket.

Az illeték megfizetésére kötelező rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény szabályain alapszik.

Budapest, 2014. május 20.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Szecskó József s.k. bíró